

УДК 339.137.2:637.1

Рожко З.П.

викладач економічних дисциплін,
Вінницький коледж
Національного університету харчових технологій

Струс Л.А.

викладач економічних дисциплін,
Вінницький коледж
Національного університету харчових технологій

Чеснік Н.М.

кандидат економічних наук, викладач економічних дисциплін,
Вінницький коледж
Національного університету харчових технологій

Rozhko Zoya, Strus Liudmyla, Chesnik Natalia
Vinnitsa College National University of food technologies

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ МОЛОЧНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ НА МІЖНАРОДНОМУ РИНКУ

У статті досліджено поняття конкурентоспроможності. Охарактеризовано молочну галузь України, зокрема проаналізовано динаміку розвитку молочної галузі України у 2013–2017 рр., наведено дані щодо споживання молока та молочних продуктів українцями. Наведено інформацію щодо чисельності корів за категоріями у господарствах. Проаналізовано виробництво молочної продукції в Україні, динаміку експорту молочної продукції в Україні, розглянуто відповідність потужних молокопереробних підприємств міжнародним стандартам. Досліджено світові ціни на молоко. Наведено топ-20 світових молочних компаній у 2018 р. та 2017 р. Виявлено, що українські виробники до топ-20 світових молочних виробників не входять. Наведено пропозиції для підвищення конкурентоспроможності українських підприємств молочної галузі на міжнародному ринку. Зроблено відповідні висновки.

Ключові слова: конкурентоспроможність, молоко, молокопереробна галузь, топ-20 молочних компаній.

Постановка проблеми. Молокопереробна галузь є основним складником агропромислового комплексу країни та складовою забезпечення національної безпеки. Молоко та молочні продукти є незамінними продуктами харчування населення. Показник споживання молочної продукції на душу населення є одним з основних показників, що характеризують добробут нації. Внаслідок зростання кількості населення на планеті збільшується величина споживання молока та молочних продуктів. Нині підприємства молочної промисловості країни змушені конкурувати не тільки з українськими підприємствами, але й із зовнішніми виробниками, тому перед ними гостро постає проблема створення конкурентних переваг, для вирішення якої потрібні наукові дослідження та пропозиції.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемами дослідження сучасного стану та потенціалу розвитку молокопереробної галузі України займалися такі вітчизняні науковці, як Т.Л. Мостенська, Н.С. Скопенко, П.Г. Саблук, В.І. Ємцев, В.М. Марченко.

Формулювання цілей статті. Метою статті є визначення сучасного стану молокопереробної галузі України, дослідження експортного потенціалу українських підприємств молочної галузі та їх конкурентоспроможності на міжнародному ринку.

Виклад основного матеріалу. Конкурентоспроможність є основою ефективного розвитку економіки. Саме вона є вираженням та основним елементом конкуренції, що дає змогу економіці рухатися вперед, відкидати все зайве та залишати найефективніше. Економічна конкуренція, а також конкурентоспроможність знаходить своє яскраве відображення в обох суб'єктах економічних відносин, а саме виробниках та споживачах.

Вивченням та висвітленням різних аспектів конкурентоспроможності займалися багато вчених. Зокрема, М.О. Єрмолов вважає, що конкурентоспроможність виробника є відносною характеристикою, яка відображає відмінності процесу розвитку цього виробника від виробників-конкурентів як за ступенем задоволення своїми товарами чи послугами конкретної суспільної потреби, так і за ефективністю виробничої діяльності [3, с. 20]. В.Ю. Ільїн вважає, що конкурентоспроможність підприємства включає сукупність внутрішніх факторів, обумовлених рівнем використання його науково-технічного, виробничого, кадрового потенціалу, потенціалу маркетингових служб, а також зовнішніх соціально-економічних та організаційних факторів [4, с. 53]. Х.А. Фасх'єв вважає, що конкурентоспроможність – це оцінена споживачем властивість об'єкта перевершувати в певний момент часу без шкоди вироб-

нику за якісними та ціновими характеристиками аналогії в конкретному сегменті ринку [20, с. 54].

Отже, виходячи з наведених визначень, зазначаємо, що конкурентоспроможність необхідно розглядати на її різних рівнях. У статті ми здійснили дослідження конкурентоспроможності підприємств молочної галузі в Україні.

Сучасна стратегія соціально-економічного розвитку України передбачає нарощування агропромислового потенціалу країни. Молочна галузь, до складу якої входять маслоробна, сироробна, молочноконсервна підгалузі, а також виробництво продукції з незбираного молока, на сучасному етапі є однією з провідних у структурі харчової індустрії України. Молочна продукція є одним з основних продуктів харчування та супутнім компонентом під час виробництва різноманітних товарів харчової промисловості, зокрема кондитерських виробів, соусів, майонезу.

Однак за 1990-2017 рр. діяльність молокопереробних підприємств визначається низкою кризових тенденцій, пов'язаних насамперед із наростаючим дефіцитом сировини, зростанням цін на молочну продукцію за одночасного зниження платоспроможного попиту населення, формуванням несприятливої кон'юнктури світового ринку молокопродуктів.

Ефективний розвиток молокопереробної галузі безпосередньо залежить від стану молочного скотарства, у якому, на жаль, за останні роки спостерігаються негативні тенденції.

Проаналізуємо динаміку розвитку молочної галузі України у 2013-2017 рр. (табл. 1).

Згідно з даними Державної служби статистики, в 2017 р. виробництво молока та молокопродуктів в усіх категоріях господарств становило 10,3 млн. т, що

на 10,5% менше, ніж у 2013 р. За аналізований період відбулось також зниження обсягів імпорту продукції на 416 тис. т, що становить 75,9%. Результатом цих змін є зниження ресурсів молока та молокопродуктів у 2017 р. на 14,1% порівняно з 2013 р. Незначне зростання експорту на 8,6% та зниження витрат на корми на 17,3% вплинули на фонд споживання молока та молокопродуктів. Так, у 2017 р. загальна пропозиція та загальний фонд споживання молока та молочних продуктів в Україні становили 8,5 млн. т, що на 15,5% менше, ніж у 2013 р.

На початку 90-х рр. цей показник був на рівні 24,5 млн. т молока. Майже 80% сировини перероблялись на вітчизняних молочних підприємствах. Споживання молока та молочних продуктів тоді складало 373 кг на душу населення. Фактично це є науково обґрунтованою нормою споживання [5].

Сьогодні українці споживають 200 кг молока та молокопродуктів, що менше на 9,5%, ніж споживання у 2013 р., та на 46,4% від науково обґрунтованої норми споживання.

Відстають українці в споживанні молочних продуктів також від європейських традицій (для порівняння, сьогодні Франція та Скандинавські країни споживають понад 590 кг молока на людину в рік, а Прибалтійські – більше 300 кг) [6]. Така ситуація є прогнозованою, оскільки в Україні кожного року спостерігається зниження чисельності поголів'я корів (табл. 2).

Як видно з табл. 2, поголів'я корів щороку зменшується як у сільськогосподарських підприємствах, так і в господарствах населення. Так, кількість корів в усіх категоріях господарств скоротилась на 400 тис. голів, що становить 15,9%. Така тенденція простежується як у сільськогосподарських підприємствах (зниження на 14,2%), так і в господарствах населення (зниження на 16,5%).

Таблиця 1

Баланс молока та молокопродуктів в Україні за 2013–2017 рр., тис. т

Показники	2013 р.	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	Відхилення 2017 р. від 2013 р.	
						(+, -)	(%)
Виробництво	11 488	11 133	10 615	10 382	10 281	-1 207	89,5
Зміна запасів	-45	85	-41	28	33	78	73,3
Імпорт	548	357	78	105	132	-416	24,1
Всього ресурсів	12 081	11 405	10 734	10 459	10 380	-1 701	85,9
Експорт	769	527	464	434	835	66	108,6
Витрати на корм	1 252	1 153	1 097	1 069	1 036	-216	327
Втрати	10	14	15	14	13	3	130,0
Фонд споживання	10 050	9 581	8 995	8 942	8 496	-1 554	84,5
У розрахунку на 1 особу, кг	220,9	222,8	209,9	209,5	200,0	-20,9	90,5

Джерело: [1]

Таблиця 2

Чисельність корів за категоріями господарств у 2013–2017 рр., тис. голів

Категорії господарств	2013 р.	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	Відхилення 2017 р. від 2013 р.	
						(+, -)	(%)
Сільськогосподарські підприємства	565	529	520,8	499,6	484,9	-80,1	85,8
Господарства населення	1 944	1 857,5	1 735,5	1 674,9	1 624,3	-319,7	83,5
Усі категорії господарств	2 509	2 386,5	2 256,3	2 174,5	2 108,9	-400,1	84,1

Джерело: [7]

Розглянемо те, як змінилась динаміка виробництва молочних продуктів в Україні за 2013-2017 рр. (табл. 3).

З табл. 3 можна побачити, що за більшістю груп відбувається поступове скорочення обсягів виробництва. Найбільшого спаду у 2017 р. порівняно з 2013 р. зазнали спреди та суміші жирів (зменшення на 94,8%), консерви молочні (на 32%), сир жирний (на 26,8%), продукти кисломолочні (на 21,7%), сир свіжий (на 18,3%), морозиво та харчовий лід (на 5,1%), молоко і вершки сухі (на 4,2%), молокозмісні продукти (на 0,2%). Серед молочної продукції суттєве зростання відбулося за групами казеїну (на 164,3%) та масла вершкового (на 16,1%). Виробництво молока обробленого рідкого у 2017 р. порівняно з 2013 р. фактично не змінилося, збільшившись лише на 0,4%, або 3 408 т.

Зниження обсягів виробництва молочної продукції, вочевидь, пов'язане зі зниженням споживання молока та молокопродуктів на душу населення внаслідок зниження платоспроможності населення та підвищення цін реалізованої продукції. Динаміка експорту молочної продукції України у 2013-2017 рр. наведена в табл. 4.

З табл. 4 бачимо, що разом зі скороченням виробництва дещо скорочується обсяг експортованої продукції. Суттєвого зниження експорту зазнали сири, а саме на 50 749 т, що становить 84,9%, та молочна сироватка (на 9,8%). Інші види продукції збільшили обсяги експорту у 2017 р. Так, обсяги експорту масла тваринного зросли

на 26 842 т (745,6%), казеїну – на 3 822 т (15,8%), молока і вершків – на 5 912 т (72,5%), морозива – на 2 119 т (71,8%), молока згущеного – на 16 130 т (52,5%), кисломолочної продукції – на 466 т (14,4%).

Згідно з даними організації «FAO» у 2016 р. Україна посідала 16 місце за виробництвом коров'ячого молока. Причому у 2017 р. продуктивність виробництва молока українськими сільськогосподарськими виробниками зростає, досягаючи 6 тис. кг на корову [18].

Найбільшими виробниками молочної галузі в Україні є Вінницький молочний завод (компанія «Roshen»), компанія «Терра Фуд», компанія «Молочний альянс», компанія «Люстдорф», компанія «Данон Україна», група компаній «Альянс», компанія «Вім-Біль-Дан Україна», компанія «Лакталіс Україна», молочний комбінат «Придніпровський», ПрАТ «Тернопільський молокозавод» [17]. Для розширення ринків збуту молочних виробів необхідно, щоби підприємства молочної промисловості відповідали міжнародним стандартам. Нині на деяких молокопереробних підприємствах дотримуються міжнародних стандартів щодо систем управління та виробництва молочної продукції (табл. 5).

Досліджуючи дану табл. 5, зазначаємо, що стандарти управління якістю продукції ISO 9001 мають такі підприємства, як група компаній «Терра Фуд», ТОВ «Люстдорф», ПрАТ «Вінницький молочний завод» («Рошен»), ПрАТ «Вім-Біль-Дан Україна»,

Таблиця 3

Виробництво молочної продукції в Україні у 2013–2017 рр., т

Найменування продукції	Код за номенклатурою	Фактично вироблено					Відхилення 2017 р. від 2013 р.	
		2013 р.	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	(+, -)	(%)
Молоко оброблене рідке	10.51.11	946 218	1 089 121	965 579	632 108	949 626	3 408	100,4
Молоко і вершки сухі	10.51.20.99.99	60 153	66 243	60 504	43 780	57 614	-2 539	95,8
Масло вершкове	10.51.30.99.99	92 822	113 908	100 876	70 749	107 722	14 900	116,1
Сир свіжий	10.51.40.30	82 823	74 205	67 204	46 406	67 156	-15 667	81,7
Сир жирний	10.51.40.99.99	163 849	128 712	122 537	76 092	120 031	-43 818	73,2
Консерви молочні	10.51.51	56 695	53 588	48 787	27 767	38 579	-18 116	68,0
Продукти кисломолочні	10.51.52	517 930	470 370	426 049	290 481	405 638	-112 292	78,3
Казеїн	10.51.53	2 673	4 792	5 605	4 889	7 065	4 392	264,3
Морозиво та харчовий лід	15.52.10.00	101 773	95 922	84 884	82 347	96 567	-5 206	94,9
Спреди та суміші жирів	10.89.14.40.10	53 052	52 443	36 240	19 470	23 716	-29 336	5,2
Молокозмісні продукти	15.89.19.40.20	141 190	171 684	154 686	92 091	140 937	-253	99,8

Джерело: [2]

Таблиця 4

Динаміка експорту молочної продукції України у 2013–2017 рр., т

Код УКТ ЗЕД	Найменування продукції	2013 р.	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	Відхилення 2017 р. від 2013 р.	
							(+, -)	(%)
0401	Молоко і вершки	8 150	6 948	8 833	10 489	14 062	5 912	172,5
0402	Молоко згущене	30 700	49 866	59 024	51 855	46 830	16 130	152,5
0403	Кисломолочна продукція	3 245	2 999	3 753	2 854	3 711	466	114,4
0404	Молочна сироватка	35 400	22 332	26 523	23 872	31 937	-3 463	90,2
0405	Масло тваринне	3 600	11 287	11 749	12 056	30 442	26 842	845,6
0406	Сири	59 800	19 464	10 816	8 051	9 051	-50 749	15,1
2105	Морозиво	2 950	2 879	4 519	4 464	5 069	2 119	171,8
3501	Казеїн	3 300	5 025	5 706	6 160	7 122	3 822	215,8

Джерело: [2]

Відповідність молокопереробних підприємств міжнародним стандартам

Підприємство	Стандарти
Група компаній «Терра Фуд»	ISO 14001, ISO 22000, ISO 9001
ТОВ «Люстдорф»	ДСТУ ISO 22000:2007 (HACCP), ДСТУ ISO 9001:2009
ПрАТ «Вінницький молочний завод» («Рошен»)	ISO 9001:2015, HALAL, KOSHER, FSSC-22000
Данон Україна	FSSC 22000
Група компаній АТ «Молочний альянс»	ДСТУ ISO 22000:2007 (№ UA.MQ 166-HACCP-339-13) та ДСТУ ISO 9001:2009 (№ UA.2.166.08240-13)
ПрАТ «Вімм-Біль-Дан Україна»	ISO 9001:2008/ISO 22000:2005 ДСТУ ISO 22000:2007
Група «Лакталіс – Україна»	ISO 22000
ПрАТ «Комбінат Придніпровський»	ISO 9001 : 2000
ПрАТ «Тернопільський молокозавод»	ISO 22000 : 2005, ДСТУ ISO 9001
ТОВ «Андрушівський маслосирзавод»	ISO 9001:2018

Джерело: згруповано авторами за даними джерел [8; 9; 10; 11; 12; 13; 14; 15; 16]

ПАТ «Roshen» (Вінницький молочний завод), ДП «Лакталіс – Україна», ПрАТ «Комбінат Придніпровський», ПрАТ «Тернопільський молокозавод», ТОВ «Андрушівський маслосирзавод». Стандарт ISO 22000 мають такі підприємства, як група компаній «Терра Фуд», ПрАТ «Вінницький молочний завод» («Рошен»), група компаній АТ «Молочний альянс», ПрАТ «Вімм-Біль-Дан Україна», ПрАТ «Тернопільський молокозавод». Стандарт ISO 14001 має група компаній «Терра Фуд». Стандарт FSSC 22000 мають декілька підприємств, а саме ПрАТ «Вінницький молочний завод» («Рошен») і «Данон Україна».

Одним з економічних факторів, що впливають на якість продукції, є її ціна. Дослідимо світові ціни на молоко в деяких країнах світу (рис. 1).

Аналізуючи світові ціни на молоко, зазначаємо, що вони зменшились у 2018 р. порівняно з 2017 р. у таких країнах, як Росія, Польща, Естонія, Литва, Латвія, Німеччина, Нідерланди, Фінляндія, Нова Зеландія.

В Україні у 2018 р. ціна на молоко зросла порівняно з 2017 р. на 9 євро/тонну, хоча навіть за збільшення ціни в Україні на молоко залишаються найнижчими з досліджуваних країн.

У 2017 та 2018 рр. Україна не входила в топ-20 світових молочних компаній (за обсягом грошового обігу). У трійку лідерів увійшли «Nestle», «Lactalis» і «Danone» (табл. 6). Порівнюючи 2018 р. з 2017 р., бачимо, що суттєвих змін в топ-20 молочних компаній не відбулось, адже всі компанії, що були у 2017 р. у топ-20, залишилися там у 2018 р.

Компанія «Lactalis» піднялась на друге місце, знову обігнавши «Данон» (останніми роками компанії постійно змінюють між собою друге та третє місця). Німецький концерн «DMK» перегнав «Kraft» і «Meiji» [19].

До топ-20 світових молочних виробників Україна не входила у 2017-2018 рр., хоча потенціал до розширення ринків збуту продукції країна має.

Для підвищення конкурентоспроможності українських підприємств молочної галузі на міжнародному ринку необхідно:

- інтегрувати виробників та переробників, що дасть змогу регулювати цінову політику;
- створювати вертикально інтегровані агрохолдинги, що дасть змогу підвищувати якість продукції та формувати ефективну цінову політику;
- забезпечувати ефективну державну підтримку для збільшення поголів'я корів для всіх категорій господарств;

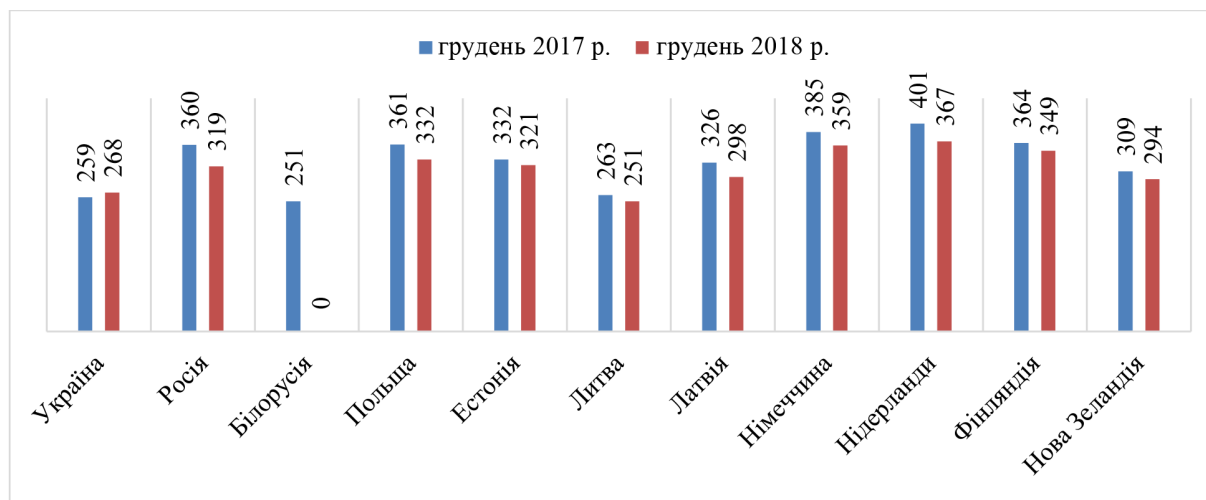

Рис. 1. Світові ціни на молоко (в натуральних показниках), євро/т

Джерело: згруповано авторами за даними джерела [17]

Топ-20 світових молочних компаній, 2018 р.

2018 р.	2017 р.	Назва компанії	Країна головного офісу	Обіг 2017 р., млн. USD
1	1	Nestle	Швейцарія	24,2
2	3	Lactalis	Франція	19,9
3	2	Danone	Франція	17,6
4	4	Dairy Farmer of Fmerica	США	14,7
5	6	Fonterra	Нова Зеландія	13,7
6	5	FrieslandCampina	Нідерланди	13,6
7	7	Frla Foods	Данія/Швеція	11,7
8	9	Saputo	Канада	10,8
9	8	Yili	Китай	9,9
10	10	Mengniu	Китай	8,8
11	11	Dean Foods	США	7,5
12	12	Uniltver	Нідерланди	7,0
13	15	DMR	Німеччина	6,5
14	13	Kraft Heinz	США	6,2
15	14	Meiji	Японія	5,8
16	16	Sodiaal	Франція	5,8
17	18	Savencia	Франція	5,5
18	19	Müller	Німеччина	5,1
19	20	Agropur	Канада	5,1
20	17	Schreiber Foods	США	5,0

Джерело: [20]

– впроваджувати ресурсозберігаючі та більш чисті технології, що дасть змогу зменшувати витрати ресурсів та підвищувати якість молочних продуктів; зменшувати ресурсоемність виробництва, знижувати енергоспоживання;

– розширювати асортимент продукції, що виготовляється, за рахунок впровадження сучасних технологій, що підвищують харчову та біологічну цінність продуктів, а також застосовувати пакувальні матеріали нового покоління;

– розвивати ринкову та соціальну інфраструктуру в сільській місцевості;

– формувати якісно нову техніко-технологічну базу, що відповідає сучасним методам господарювання;

– нарощувати експорт молочних продуктів за ступенем насичення внутрішнього ринку.

Висновки. Проблеми підвищення конкурентоспроможності українських підприємств молочної галузі на світовому ринку є складними та актуальними. Для підвищення конкурентоспроможності необхідно докласти зусиль як з боку державних органів влади, так і з боку самих підприємств, щоби сільське господарство могло оновити застаріле обладнання, використовувати досягнення науково-технічного прогресу та переймати досвід інших країн.

Також слід зазначити, що для зміцнення конкурентних позицій українських підприємств молочної промисловості на міжнародному ринку необхідно підвищувати якість молочної продукції, використовувати у виробництві натуральну та органічну сировину, розширювати асортимент молочної продукції, покращувати пакування продукції.

Список літератури:

1. Баланси та споживання основних продуктів харчування населення України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2018/zb/07/zb_bsoph2017_pdf.pdf (дата звернення: 05.02.2019).
2. Вісник молочників. 2018. № 1(73). URL: <http://www.ukrmolprom.kiev.ua/ua/analitika/shchomisyachna-analitika> (дата звернення: 01.02.2019).
3. Ермолов М.О. Чем отличается конкурентоспособность фирмы от конкурентоспособности товара. Москва : Мысль, 1990. 229 с.
4. Ільїн В.Ю., Ільїна О.В. Конкурентоспроможність аграрних підприємств на інвестиційно-інноваційних засадах в умовах глобалізації : монографія. Київ : ННЦ «ІАЕ», 2016. 497 с.
5. Костюк О.Д. Сучасний стан ринку молока та молочної продукції в Україні. *Вісник ЖДТУ*. № 4(38). С. 271. URL: <http://ven.ztu.edu.ua/article/viewFile/106615/106808> (дата звернення: 15.02.2019).
6. Ліпич Л.М., Товстенюк О.В., Білик І.М. Моніторинг стану та перспектив розвитку ринку молока й молочних продуктів України. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2016. № 2. С. 57. URL: <https://echas.eenu.edu.ua/index.php/echas/article/view> (дата звернення: 16.02.2019).
7. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 10.02.2019).
8. Офіційний сайт групи компаній АТ «Молочний альянс». URL: <https://milkalliance.com.ua/company/about-us> (дата звернення: 09.02.2019).

9. Офіційний сайт групи компаній «Терра Фуд». URL: <http://terrafood.ua> (дата звернення: 09.02.2019).
10. Офіційний сайт ДП «Лакталіс – Україна». URL: <http://lactalis.com.ua/ru/about/inUkraine> (дата звернення: 09.02.2019).
11. Офіційний сайт ТОВ «Андрушівський маслосирзавод». URL: <http://amsz.ua/ru/o-kompanii> (дата звернення: 09.02.2019).
12. Офіційний сайт ТОВ «Люстдорф». URL: <https://www.loostdorf.com/company> (дата звернення: 09.02.2019 р.)
13. Офіційний сайт ПрАТ «Вінницький молочний завод Рошен URL: <http://vmz.roshen.com> (дата звернення: 09.02.2019 р.)
14. Офіційний сайт ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» URL: <http://www.wimm-bill-dann.com.ua> (дата звернення: 09.02.2019).
15. Офіційний сайт ПрАТ «Комбінат Придніпровський». URL: <http://zlagoda.dp.ua> (дата звернення: 09.02.2019).
16. Офіційний сайт ПрАТ «Тернопільський молокозавод». URL: <https://molokija.com/ua/istoriya-kompanii> (дата звернення: 09.02.2019).
17. Офіційний сайт «MilkUa.info». URL: <http://milkua.info/ru> (дата звернення: 10.02.2019).
18. Топ-10 производителей молочной и молкосодержащей продукции. 2017. URL: <https://latifundist.com/rating/top-10-proizvoditelej-molochnoj-i-molokosoderzhashchej-produktsii-2017> (дата звернення: 11.02.2019).
19. Топ-20 мировых переработчиков молока. URL: <http://agroportal.ua/news/mir/top20-mirovykh-pererabotchikov-moloka/#> (дата звернення: 11.02.2019).
20. Фасхиев Х.А., Попова Е.В. Как измерить конкурентоспособность предприятия? *Маркетинг в России и за рубежом*. 2003. № 4(36). С. 53–68.

КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТЬ УКРАИНСКИХ ПРЕДПРИЯТИЙ МОЛОЧНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ НА МЕЖДУНАРОДНОМ РЫНКЕ

В статье исследовано понятие конкурентоспособности. Охарактеризована молочная отрасль Украины, в частности проанализирована динамика развития молочной отрасли Украины в 2013-2017 гг., приведены данные по потреблению молока и молочных продуктов украинцами. Приведена информация по численности коров по категориям в хозяйствах. Проанализированы производство молочной продукции в Украине, динамика экспорта молочной продукции в Украине, рассмотрено соответствие мощных молокоперерабатывающих предприятий международным стандартам. Исследованы мировые цены на молоко. Приведены топ-20 мировых молочных компаний в 2018 г. и 2017 г. Выявлено, что украинские производители в топ-20 мировых молочных производителей не входят. Приведены предложения для повышения конкурентоспособности украинских предприятий молочной отрасли на международном рынке. Сделаны соответствующие выводы.

Ключевые слова: конкурентоспособность, молоко, молокоперерабатывающая отрасль, топ-20 молочных компаний.

COMPETITIVE OF UKRAINIAN ENTERPRISES OF MILK INDUSTRY AT THE INTERNATIONAL MARKET

The researching of problem forming and increasing of competitiveness of the Ukrainian enterprises at the international market. It is actual question and shows a theoretical and practical interest especially in the process integration of Ukraine in European Union. World market relations are indissolubly related to the fight of producers for a consumer, for expansion of markets of sale with the aim of receiving income. The concept of competitiveness is investigational in the article; competitiveness must be examined on its different levels of industry in Ukraine. It was described, in particular the dynamics of development of milk industry of Ukraine in analyzed in 2013-2017 years. The question dependence of effective in development of milk producing industry is investigated from the state of the milk cattle breeding, the result is given in relation to the consumption of milk and dairies by Ukrainians. The information about the quantity of cow's categories in economy is used. The production of milk goods is analyzed in Ukraine, the dynamics of export of milk products of Ukraine, in particular such foods as milk and creams, milk spissated, soul-milk products, lactoserum, oil animal, cheeses, ice-cream and casein, in accordance of powerful milk producing enterprises to the international standards is considered. The investigational FAO is given, in relation to rating of world producers of milk products on the production of cow milk and world prices of milk. The compliance of milk processing enterprises with international standards was studied, in particular, such as the Vimnysia Dairy Plant (Roshen Company), Terra Food Company, Milk Alliance Company, Lustdorf Company, Danone Ukraine Company, Alliance Group, Wim Pain Company "Dan Ukraine", company "Lactalis Ukraine", milk factory "Pridneprovsky", PJSC "Ternopil milk factory". TOP list brought – 20 world milk companies in 2018 year. But there is a turnover in 2017 was the million USD. Investigational, that the Ukrainian producers to TOP list brought- 20 world milk producers does not enter. The suggestions are brought for the increasing of competitiveness of the Ukrainian enterprises of milk industry at the international market. Suggestions the over for strength of competition positions of the Ukrainian enterprises brought industry at the international market. The corresponding milk conclusions were done.

Key words: competitiveness, milk, milk processing industry, top-20 milk companies.